POGŁOS CHRZESCIANSKIEGO ZYCIA,

Ná Pogrzebie

JEGO MOŚĆI

P. ZACHARYASZA

Z DOMASZOWIC

DOMASZOWSKIEGO,

Pisárzá Grodzkiego Látyczowſkie'
Bogu oświádczony.

Przez
W. O. SYMONA OKOLSKIEGO, Piſmá S.
Doktorá, Zakonu Dominiká świętego
W IEZVPOLV.

W KRAKOWIE,
W Drukárni Wáleryaná Piątkowſkiego/ Roku
Páńſkiego/ 1645.

Ná Herb Ich MP. Skowieskich.

Strászny z poyźrzenia Niedźwiedź, z dawná Rycerz miły
W Domu tym przebywa Herkulesowey śiły.
Znośi Niedźwiedź oboży wstrászną grom srogośćią
Prawdá zátym nápełnia cny Dom obfitośćią.
Krolow Pánow rozradem, Hetmánow iednośćią,
W Dźielnośći postępnia gárdząc obłudnośćią.

Zacnie Vrodzonemu Jego Mośći

P. IANOWI

Z SKOWIESZYNA

SKOWIESKIEMV,

Porucznikowi. I. Wiel: Ie^o M. P. Woiewody Brácłá. Hetmáná Polnego Koron. &c.

Pánu y Dobrodźieiowi błogosłáwieństwá od Bogá y zdrowia.

W*Oważny Piſarz miedzy Greckimi Iámblichus, wynoſząc honor ludzki, vważne y mądre zoſtáwił ſłowá.* Augetur & creſcit quicquid in honore eſt, deficit & perit quicquid in contemptu. *Rozmnaża ſie y ſzerzy cokolwiek we czći ieſt, vpada y ginie cokolwiek w pogárdźie ieſt. Jáko bowiem gwiazdy po niebie* Pleades *kupą biegáią y kupą pokázowáć ſie zwykły, ták honory ludzkie nie máły orſzak cnot wyſokich vprzedzą záwſze, y obecnie ozdabia, ſkąd też pochodźi, iż nagroda y płaca ſpraw dobrych, ieſt ſam honor ná źiemi, á w niebie, ſámá koroná.* Appianus Alexandrinus *wſpomina, iż Hetman Grekow Seleukus gdy ſie vrodźił, kotſicá morſka o-*

sdabiáłá lędźwie iego; y cokolwiek iedno Synow miał, ten znák ná ćiele mieli, przeto też ná znák fortuny spodźiewáney, kotfic zá herb sobie y poto mstwu obrał; Y nie przeczyło ßczęśćie. Prowádząc bowiem przećiw Bábilonowi woyská, á dla ostrych y przykrych kámieni pießo z ludem gory przechodząc, obráźił śie w nogę. Zołnierz otuchę dobrą w tym mu vczynił, poyźrzał on ná źiemię, y obaczył pierśćień złoty ná ktorym wyrysowana była kotficá, y wźiąwßy w rękę, poznał iż ták rok stráćił był ten pierśćień ná woynę idąc. Kotficá tedy byłá mu znákiem dobrego sczęśćia, bo nietylko zwyćięzcą, ále y Xiążęćiem Páństwá zostawał. Kto poyźrzy dźiś ná godność záwße chwalebney y świętey cnoty, przyznáć to muśi, iż nietylko nagrodę przynośi że honorámi płáći, ále fortunne męstwo, Páństwá, y Korony zásługuiąc oddawa. Mogł to Seleucus *mieć z ślepego sczęśćia, ále cnotá odbiera to z wierney zasługi. Dla tegoż Krásomowcá Rzymski* Cic. *o niewypowiedźiáney godnośći cnoty powiedźiał.* Virtus est per se ipsa laudabilis & sine qua nihil laudari potest. *Cnotá sámá iest chwałą koroną y ozdobą wßelkiey spráwy y zabáwy wysokiey, ták iż żadna rzecz przez niey nie może mieć zálecenia. Godny wspomnienia cnego vmárły w Boskiey nádźiei J. M. P.* ZACHARYASZ *z Domaßowice* DOMASZOWSKI,

wski, Piſarz Grodzki Látyczowſki, y przyſtoyny ſługá J. M. P. Woiewody Bráclawſkiego, Hetmáná Pol: Koron. pokrewny Wm. mego Mćiwego Páná, ktorego nietylko Wm. ále y wſzyſcy pobożność cnotę y poſtępki Chrześćiáńſkie miłuiący ludźie, miele kocháli. Ten ná łonie rodźićielki cnot wyſokich Wiáry Kátholickiey będąc wychowány, ták ſobie był fortunę iuż przyſpoſobił, iż podawały go ſobie wyſokie Páńſkie Domy do vſzánowánia y vſług, miał ſzczęśćie zá wroſzkę poſtępki dobre zá zálecenie, cnoty zá powinſzowánie. Oddáłá mu chleb do życia, tytuł do progreſſu, ſpołeczność małżeńſka do rátunku, y poſtępowáć miał przez drogę cnoty nie tylko do honorow, ále też y do niebá. Pierwſzego ſzczęśćia zayźrzáłá mu nielitośćiwa Párka, y kazáłá mu doświádczyć co Kurcius nápiſał. Fortunam illam qua aſpirante res tam proſpere geſſiſti, verearis. Odmienney fortuny ktora ſie zmowiełá náń ziádowitą śmierćią nie mogł ſie vſtrzec, iednák dla pobożnych ſpraw Anyoł ſtroż záprowádźił du ſzę iego ná nie odmienny żywot, ćiáło źiemi zoſtáwiwſzy. Przeto wm. memu Mći. Pánu, (ktory w wielkich potrzebách y w niebeſpiecznych, w Moſkwie w Prusiech z Tátárámi z Turki y zſwawoleńſtwem kozáckiē oświádczyłeś wierność oyczyznie y gotowość dla Wiáry świętey Kátolickiey ná káżdym pogáńſkiem plácu

 śmie-

zmieraniem) iáko pokrewnemu y executorowi testámentu pobožnie zmárłego J. M. P. Pisárzá Grodzkiego Látyczowskiego, žycie iego y przystoyny postępek spisawszy, nánie iáki wizerunk y politowánie nád zmárłym y pokrewnym oddawam y ofiaruię, žycząc áby długo wm. włásce swey s. y błogosłáwieństwie Bog chowáć raczył. Dań w Krákowie 11. Iulij 1645.

Wm. mćiwego Páná y Dobrodzieiá Bogomodlcá

Fr. Symon Okolski S. T. M. Prior Tysmen. Ord. Præd.

DEVS, vitam meam annunciaui tibi.

Psal: 55.

Boże, życie moie opowiadałem tobie.

IESeże się człowiek nie na odziel był na świat/ a iuż Bog te powinność w przedwieczney mądrości swoiey włożył zdekretu nieodmiennego na człowieka/ iż gdy sie rodzić będzie/ vmierać też muśi/ Nascetur homo, morietur homo. A gdy sie iuż pokazał na świat przez narodzenie człek/ zaraz pod troiako powinność podpadł/ Boską/ rodzicow/ y powinnych. A co prosze powinien Bogu człowiek. Krom oddania chwały maiestatowi iego ś. krom modlitw y oddania dzięki za wzięte dobrodzieystwa/ został powinnym Bogu mowi Dawid ś. opowiadać y ogłaszać życie swoie Bogu. Deus, vitam meam anunciaui tibi. Boże życie moie opowiadałem ia tobie. Przez to abowiem opowiedanie dni życia swoiego Bogu/ staywa sie sposobnym przyść przed obliczność Boską/ iako doświadczywszy tego Dawid ś. mowi. Posuisti lachrimis meas in cõspectu tuo, y płacz moy y mnie z płaczem

moiem

Mężem/ położyłeś przed oblicznośćią swoią Boże. Powinien zaś rodzicom oddawáć vczćiwość wszeláką/ przez to ábowiem otrzymáwa człowiek obfite błogosłáwieństwo od Bogá/ Honora Patrẽ vt benè sit tibi & sis Longæuus super terrã *Exod.* 5. Pokrewnym záś powinien zostáwáć ozdobe wszelką Domu y Fámiliey. Aby ieżeli się z Krolow rodzi/ iáko syn Krolewski/ zdobił Krolewski máiestat. Jeżeli Szláchćicem się rodzi/ zdobił Dom Szláchecki/ áby y ná-stępuiącemu po sobie potomstwu był żywem zwierćiádłem y przykłádem/ y innym kwitnącą zostáwował po sobie pámięć. A tę to iáko powinność ták obostrzeł Bog w pismie ś. iż żadney rzeczy bárdziey obostrzyć niemogł/ iáko otym w przypowieśćiách wielce mądreo Sálomoná czytamy. Plinius w Pánegiriku iednym nowego witáiąc Xiążęćiá/ te też słowá mowieł/ powiáda Lipsius lib. 4. cap. 10 w swey Polityce. Ago cum Deo, vt te sospitem in columemq; seruet, si tu cęteros, si Rempub. benè & ex vtilitate omnium reges. Sin contra, ille quoq; à custodia tui corporis oculos dimoueat, teque relinquat votis, quæ non libẽter suscipiuntur. Prosiemy Bogá/ áby ćie szczęśliwego y zdrowego chował/ ieżeli ty innych y Rzeczpospolitą dobrze y z iey pożytkiem rządźić będźiesz. A ieżeliby ináczey być miáło/ prosiemy áby Bog oczy swoie od straży ćiáłá twoiego odwroćieł/ y puśćieł ćie ná zamysły y chući ludzkie/ ktorych człek nie rad widzi y nie rad przyimuie. Bespieczna ć to byłá mowá/ ále z zdrowego vmysłu pochodziłá. Właśnie toż czynią z ludźmi/ Bog/ rodzice y pokrewni/ gdy z powinnośći swey ich Synowie wykráczáią. Tym co się náyduią w powinnośći przećiw Bogu swoiemu rodzicy y pokrewni/ wszyscy iednostáynie mowią y życzą. Viue, cresce, benedicaris. Ziy ná wszelką poćiechę sobie y ludziõ/ żiy á niech ći Bog szczęśći w spráwách y w zamysłách twoich/ rośny w słáwę w potomstwo w máiętnośći/ niech z błogosłáwieństwá Boskiego y ná krok niewypádasz

nieß. A ieśli śie w powinności swey znáydowáć nie będą mowiąc przeklináiąc. Viue, sed nunquam salue. Zyi/ ále ćie oko nasze niechay nie widźi/ vcho/ o tobie nie słyßy/ ziemia ćie niechay nie dzierży. Zyi/ ále ćie niech nigdy nie witamy/ nie pozdrawiamy. Quod enim in religionem diuinam committitur, in omnium fertur iniuriam vt dicit Iustin: 4. Codice. Wielce sobie nie kiedy ważył vstawe y powinność Augustus Cesarz/ iáko Dion po wiáda. Y mowił Positas semel leges constanter seruate, nec vllam earum immutate. Nam quæ in suo statu eadem q; ma-nent, etsi deteriora sunt, tamen vtiliora sunt reip. his, quæ per innouationem inducuntur. Dáleko więcey Bog chce áby śie w powinności swey człowiek przećiw Bogu/ rodźicom swoim/ y pokrewnym záwße nie odmiennym náydował. Zacnie v:odzo-ny J. M. Pan Záchácyaß z Domaßowice Domaßowski/ Pi-sarz Grodzki Látyczowski/ ktorego tu nam ćiáło przed oczy ná rá-tunek duße iego przez modlitwe nasze położono/ ták dni żyćia swe-go prowádźił/ iż miedzy wiela dobrych y Zacnych ludźi/ długo-wieczną pámiatke po sobie zostáwił. Zył ogłaßáiąc Bogu prze zacnymi Cnotámi życie swoie/ Rodzicom oddawáiąc wßelką vcz ćiwość/ zdobiąc Dom swoy/ y Fámilią: przeto ná vtulenie żalu pozostáłey Jey Mośći Małżonki iego/ y ná żywy przykład Jch M. Pánow Rodzonych/ ná ućieche Powinnym na tym obcho-dźie żálobnym/ iáko żyćie swoie oświadczał y ogłaßał Bogu swoiemu/ opowiem.

 Deus

DEVS, vitam meam annunciaui tibi.
Psalmo 55.

Nie mało zadał quæstia Dawid ś. wszytkim
Doktorom Kościoła ś. gdy náuczył / iż człek
życie swoie ma opowiádáć Bogu. Bog wsze
chmocny / nietylko rzetelniey wszytkie rzeczy
widzi / ániżeli człowiek w źwierciedle siebie
sámego / ále też / myśli y wszytkie skrytości
sercá ludzkiego przenika. Nihil Deo clau-
sum, interest animis, & medijs cogitationibus interuenit. Ná
coż tedy potrzebna rzecz iest człowiekowi / áby dni żyćia swego o-
powiádał Bogu? Do tego / człowiek ten co sie iutro / ábo zá mie-
siac / ábo zá sto lát y tysiac vrodzi / iuż iest obecnym Bogu / Vo-
cat ea quæ non sunt quasi ea quæ sunt. A gdy sie Człowiek
zá tysiac lat vrodzi / nic nie przybedzie do wiádomości Boskiey z
tego / tylko Swiętym y Anyolom to przybywa / iż rzetelniey to wi-
dza w sobie y w Bogu / czego ták rzetelnie widzieć przed tym nie
mogł; Ná coż tedy tákie opowiedánie żyćia swego Bogu be-
dzie ludziom potrzebne? Krotkiemi słowy resolwuie Dawid S.
te quæstia. Nie iest potrzebne Bogu to opowiádánie żyćia ná-
szego / ále nam wielce iest potrzebne. Wyráził te potrzebe Da-
wid ś. gdy dołożył: Posuisti lachrymas meas in conspectu tuo.
Jákoby mowił / áni łzy / áni spráwy moie / áni płácz moy nie moga
przyść przed obliczność twoie / ieżeli ogłaszáć nie bede máiestato-
wi twoiemu dni żyćia moiego. Nu mi że Pismá ś. ná to miey-
scę pisząc / powiádáia / iż powinien człowiek ogłaszáć dni żyćia
swoiego Bogu / záraz ná poczatku żyćia / potym ná káżdy dźień /
záwsze / ná koniec przy skończeniu żyćia swoiego. A szpieguiac
przyczyn / czemuby ná poczatku żyćia swego powinien był czło-
wiek

wiek ogłaßáć dni swoie Bogu/ te trzy należli. Pierwßa. Iżzá tákim opowiedániem żyćia swego Bogu ná początku/ wpisuie Człowieká Bog w Księgi wiernych swoich/ w Księgi żywotá wiecznego. O ktorych mowi pismo ś. Deleantur de Libro viuentium & cum iustis non scribantur. Zydowski text nadobnie to tłumaczy. Gdźie Hieronym ś. czyta: ogłaßałem żyćie moie/ tám Zydowin czyta/ policzyłeś dni żyćia moiego. Dinumerasti A Paraphrasis Campensis dokłáda. Diligenter numerasti. Spilnośćia policzyłeś/ imò in libro rationum tuarū scripsisti. y owßem w Księgách ráchunkow twoich nápisałeś. Własná iákoby mowił Iam Boże moy opowiádał y ogłaßał tobie dni moie/ ty wpisowałeś ie w Księgi wiernych twoich/ w Księgi żywotá wiecznego. Belarminus Cardinalis piβąc ná ten Psalm dokłáda/ iż to słowo żydowskie Saphar znáczy y opowiedánie y policzenie. Liuius lib. 5. dał tę sentencyą/ lubo pogáński człowiek. Omnia prospera eueniunt colentibus Deos, aduersa spernentibus. Kto się národziwßy y rozum wźiąwßy opowiáda Bogu chwałę oddawa máiestatowi iego/ dźiękuiąc iż z ćiemnego żyćia máćierzyńskiego zdrowo ná świát wyßedł/ Bog też dáie mu błogosłáwieństwo swoie/ przyimuie zá sługę/ wpisuie w księgi wiernych/ y w Káthálog żywotá Błogosłáwionych. Eueniunt prospera colentibus Deos. Druga rácya opowiedánia záraz ná początku żyćia ludzkiego Bogu podawa Iákub Pátryárchá ś. Iż ná ten czás bierze w ßczegulną opiekę swoię Bog człowieká/ gdy się opowiáda Bogu z żyćiem swoim. Mowi Gen: ten Pátryárchá ś. Si fuerit Dominus mecum in via hac per quam ego ambulo & dederit mihi panem ad vescendum erit mihi Dominus in Deum. Co to proßę są zá słowá Pátryárchy świętego? Czyli to Bog iuż nie będźie Pánem/ ieżeli mu nie doda chlebá ná drodze? czyli Pan nie będźie Bogiem/ że go karmić przestánie? Co to zá sens, co zá wyrozumienie Pátryárcho świe-

cho święty? Wiedział Jákub ś. dobrze/ słucháczże Chrześciáńscy moi. Iż Pan/ był Bogiem: y Bog/ był Pánem bo widział czásu iednego drábinę od niebá do ziemie/ á Anyołowie wstępowáli po niey do Niebá y ná ziemię zstępowáli/ ná wierzchu widział Páná wspieráiącego: Ale iż przez to że w drodze będzie Bog z nim/ y strzec go będzie od niebespieczeństwá y głodu/ szczegulną nád nim miał mieć opátrzność/ y iáko zrzenicę iáko oká/ miał go pod ręką swoią chowáć. To w tych słowiech wyrażał Pátryárchá ś. Cic. Lib. 1 de Diuin powiáda. Deorum prouidentia Mundus administratur, idemq; consulunt rebus humanis non solúm vniuersis sed etiam singulis. A iesli to o bogách płonnych rozumiał Cicero, dalеko więcey o prawdziwym Bogu rozumieć to mamy/ iż szczegulną ma opátrzność nád człekiem ktory się do Bogá odzywa/ y iemu dni żyćia swego ode dniá národzenia swego poświęca. Eduardus Krol Angielski VI. wziął był zá Symbolum y znák błogosłáwieństwá swego od Bogá/ rękę z obłokow/ z ktorey łáńcuch do ziemie z kulą wożenną wisiał. Y dál nápis. Nil sine Deo. Nic bez Bogá. Czynię tedy deductią Omnia cum Deo. Wszystko z Bogiem/ A kto z począthu żyćia będzie z Bogiem/ záraz też Bog będzie z niem. Dicet Domino. Susceptor meus es tu & refugium meum. A Bog mu odpowiedáć będzie/ Eripiam & glorificabo. Trzećia rácia iest dla ktorey się powinien człek opowiedáć záraz po národzeniu swoim Bogu/ iż zátym w kłádá Bog chárákte y piątno Boskie ná duszę iego. Bo skoro ná krzćie ś. odrzecze się człek szatáná przekletego/ á przyszłánie y wyzna przez Oyce krzesne Bogá/ gdy omywa ćiało kápłan/ Bog nátychmiast omywa duszę y kłádzie ná nię piątno wieczne/ áby do niebá byłá przyiętá miedzy wybránych/ y nośiłá ná sobie znák wiernych Chrystusowych dźielność/ od niewiernych/ ták zá żywotá iáko y po śmierći/ ták w niebie iáko y w piekle. Tacitus in Germá zostáwił Polákom

do chy-

do czytánia. Sanctiùs ac reuerentius est de actis deorum credere quàm scire. Wiem/ iż wiele otey pospolitey de charactere in delebili in anima per baptismum, nie tylko przećiw ostátniey prawdźie Kośćiołá s. odszczepieńcy y Heretycy mowią/ ále y przećiw Tácytowey náuce. Nec credere nec scire volunt de Deo quid de charactere Baptismi. Sed cum Silio damnandòs qui dicere non cessat lib: 4.

Primæ scelerum causæ mortalibus ægris,
Naturam nescire Deum.

á dáleko więcey/ nie wiedźieć o niewymowney dobroći Boskiey y łásce/ ktorą dáć raczył człowiekowi. O czym krom Concilium Florenckiego y Trydeńskiego Swiety Dionisius de Celesti Hier. Cap. 2. mowi Est signum & lux nos Christo configurans character, in debiliter scilicet manens in anima. O czym szeroko Thomasz s. 3. p. 4. 63. art 4. & 5. Villegisius Elector zá Ottoná trzećiego Cesárzá Ktory gdy prędko przednim zostal Senatorem/ będąc z Rodźicá Kolodźieyskiego rzemiesłá zrodzony/ w pokoiu swoim wymálowáć kazawszy kolá kolodźieyskie/ podpisal pod nimi: Vide quis sis, memento quis fueris. Vważay ktoś iest/ pámiętay czymeś był. Toż y tobie człowiecze Chrześciáński przynależy. Vważay czymeś był będąc w żywoćie Mátczynym/ pámiętay iákimeś był národźiwszy sie Synem/ á obacz też iákim teraz iesteś przez Chrzest y łáskę Chrystusową. A ponieważ te są trzy rácye dla ktorych powinien człowiek zostáwá opowiádáć żyćie swoie Bogu gdy sie národźi/ bez wszelákiey trudnośći przyznáć to iuż muśimy/ iż przed oblicznośc Boską nie przyidźie człowiek/ áż sie ogłośi z żyćiem swym Bogu/ iż temu sámemu służyć będźie. Deus vitam meam anunciaui tibi & posuisti lachrimas meas in conspectu tuo. Powtore powinien człowiek opowiádáć żyćie swoie Bogu od wśiećia rozumu swego áż ku śmierći. Bo iáko przez Rzesne Rodźice wyznawał Bogá/ á oni od-

oni oddawali go przez Chrzest ś. Bogu/ ták potrzebá áby to wyznał sam przez się co przez nich obiecewał. W tym bowiem oświadcza się człowiek bydź sługą Chrystusowym/ bydź nieprzyiacielem ßátáńskim/ bydź z liczby Synow Boskich/ bydź żołnierzem przećiw ćiáłu piekłu y świátu/ bydź dobrym w wierze/ w nádźiei/ w Boskiey miłośći/ y we wßelkiey cnoćie. Christianorum enim est religio omnis, sine scelere & sine macula viuere Jáko Lactantius lib: 5. Cap. 9. wyznawał. Seneca lib. 30. preu czyni questią. Quod est officium viri boni? y odpowieda Præbere se fato, Oddáć się sczęśćiu/ oddać się Bogu. Niech czyni z człekiem iáko się woley iego podobá. Dla tegoż tenże Seneca in Epist, dokłáda Optimum est pati quod emendare non possis, & Deum quo auctore cuncta eueniunt, sine murmure comitari Malus ille miles qui Imperatorem suũ gemens sequitur. Dobra to rádá iest Senecki Philosopha v ludźi wźietego y potrzebna áby iey maż dobry przestrzegał/ ále przednieyßa iest ná Dawidá ś. nád nie/ ktory náucza człowieká/ áby dni żyćia swego Bogu od rozumu áż do końcá opowiedał. Deus vitam anunciaui tibi. Ale rzeczeß/ á iákoż opowiedáć ie bedę? w Zebrayskiey literze miásto tego słowá vitam żyćie/ czytamy Fugam vćieczke. Fugas meas dinumerasti, Vćieczki moie policzyłeś Boże. Co to proße iest/ czyli to żyćie ludzkie iest vćiekánie? Ták záprawdę/ Pielgrzymámi y tułáczámi nas tu mieć chćiał Bog ná świećie/ ábyśmy w niebie mießkánia ßukáli. Zyćie náße tu/ iest śpießenie do śmierći. Ziemiá z ktorey vlepiony człowiek/ kwápi do źiemie/ á duch/ do niebá/ przeto záledwie duch náß wynidźie z ćiáłá/ záraz czerniele rozsypuie się/ á duszá do Stworce się wráca/ áby wźięłá od niego ábo nagrodę/ ábo kárę. Job ś cap. 9 Dies mei transierunt velociores cursore, ták prędko dni moie przebieżáły/ iáko náprędßy poßtarz/ y owßem ták prętko/ iáko bieży łodź gdy iabłka ná niey prowádza obawiáiąc się ßkody/ ábo zgniłośći/ tanquam

quam naues poma portantes: y owszem ták prędko/ iáko prędko bieży sámá wodá. A ieżeli tak prędko bieżą dni násze/ tákże nie ma bydź prętka nászá vcieczká? Vciekáć mamy od świátá/ ciáłá y duchow niecżystych: á ták prędko y záwsze/ ábyśmy śmiele mogli mowić z Dawidem ś. Fugas meas annuncio. Oznáymuie tobie Boże moy vcieczki moie/ dáiec znáć/ iż nic nie prágnę/ iedno ciebie sámego Bogá mego. Tákim sposobem Páwel ś postępowal/ gdy vciekál od ciáłá y świátá/ od Tyránow dusze y ciáłá. Quis nos separabit à charitate Christi, an angustia an gladius an fames, żadna rzecz. Niech sie stupią wszyscy ná mie. Fiat contra bonum malum, contra vitam mors, contra virum iustum, peccator. Ja iednák iestem przy tobie Bogu moiem.

Tákowe tedy vcieczki od świátá/ ciáłá y szátáná przekletego/ opowiádáć ma człowiek Bogu/ á Bog ie liczyć/ y do Ksiąg ráchunkow swoich wpisáć bedzie. Historya scholástyká/ iáko Holcot godny w náuce Człowiek/ pisząc ná Księgi mądrości Roz: 18. powiáda/ miał iedne Chám/ syn Noego rostropność. Gdy po potopie widział/ iż wodá zniosłá máietności/ bogáctwá/ y rozumy ludzkie; áby náuki iáko drugi raz nie poginęły przez ogień/ ábo wodę/ zrobił słupow siedm miedziánych/ á siedm gliniánych/ y ná nich wyrysował siedm náuk wyzwolonych/ Grámmátykę/ Retorykę/ Muzykę/ etc. od wody powiáda nie zepsuią sie miedziáne słupy/ á od ogniá gliniáne; y ták przez potop náuki nie zginą/ áni przez ogień. Nie mądra zaprawdę rádá. Azasz nie lepiey było náuczyć iáko zábiegáć gniewowi Boskiemu? ábo iáko nie obrażáć Bogá/ áby ogniem śiárczystym y tákim potopem drugi raz nie karał? Zápomniał ten Chám był náuki Dawidowey w głupstwie swoim. Fugas anuunciare Deo. Opowiádáć vcieczki Bogu/ od ciáłá/ świátá y grzechu. Augustyn ś. w tym zdrową podał rádę/ Opus est tibi ô homo, vt quotidiano sibi actu prouideas consumationem, opus est, vt tota vita tua

talis

talis sit in conuersatione, vt liber mereatur esse in fine, opus est tibi incessanter diem transitus tui & tempus iudicij cogitare.

Ná koniec powinien cżlowiek vmieráiac/ opowiádáć Bogu dni żyćia swoiego. Dźień śmierći/ iest to termin żyćia/ iest probá wiáry/ nádźieie y miłośći Bogá/ iest stopień do niebá dobrym/ iest wrotámi do piekłá złym/ przeto ná tákim terminie ma sie oświadcżáć wierny Chrześćiánin z żyćiem swoim Bogu. Bywáło niegdy consilium in arena v woiennych nie złe/ ále v Chrześćian consilium ex arena, gdy iuż śmierć nadchodźi ná cżłowieká/ wielce potrzebne. Valerius Max. lib. 5. Cap. 1. powiáda de M. Antonio, iż gdy nieprzyiaćielá swego M Brutum kazał pogrześć/ płaszcż swoy położył ná ćiáło iego ozdobny/ áby z nim był pochowány/ mowiąc: Fortem piamq́; eius victoriam Philippicam libenter Dij viderunt. Ná potężne y pobożne iego zwyćięstwo miele y chetnie Bogowie pátrzáli. Gdy cżłowiek vmieráć bedźie/ spektatorowie iego bedą Anyoł/ Stroż duszę iego y nieprzyiaćiel/ bedą ná woyne iego pátrzáć/ ktorą z sumnieniem bedźie cżynił/ z iedney strony Bog y niebo/ á z drugiey strony szátan y piekło. Bog dobrodźieystwá swoie przypomináć bedźie/ Anyoł nádźieie ś. opowie: á szátan y piekło/ grzechy y rospácż przed ocży y zmysły przełoży. Jesli sie cżłowiek vda do płácżu y żalu zá grzechy/ mile poglądáć bedźie Bog ná iego zwyćięstwo/ y da iáko płascż drogi dekret v Jerem: ś. 35. napisány. Erit anima tua tibi in saluteˉ quia in me fiduciam habuisti. A iezeli sie vda do rospácży y ták nieprzepłácony cżás do Bozkiego miłośierdźia w desperácyą obroći. Wyda dekret ten. Ve genti peccatrici, semini nequam, populo graui iniquitate. Niech bedźie biádá ná wieki wiekow przekletemu grzesznikowi násieniu niezbożnemu. Zebreyska literá y tłumácze iey vważáiac płácż ten/ ktory ma cżłowiek zá grzechy/ á miánowićie przy śmierći/ mowi: Posuisti lachrymas

chrymas in vtrem tuum, nonne in rationibus tuis sunt? Położyłeś Boże płacz moy wnaczynie twoie/ y zaliß niepołożyß ich wliczbie twoiey: A Paraphrasis Campensis tłumacząc to mieysce/ mowi: Infundes in vitrum tuum lachymas meas, vt videas quam multæ sunt, imò in libro rationum tuarum scribes eas. Zbierzeß Boże łzy moie w naczynie drogiego krzyßtału twoiego/ y będzieß rad widział że ich nie mało będzie/ y w Księgi ráchunkow twoich zemna położyß ie y nápßieß. A niedziw że sie ták kocha Bog w płáczu y łzách pokutuiącego człowieká/ gdyż przez to oświadcza człowiek Bogá iż wnim nádzieie nietráci/ ále mocno dufa. O czym do Zydow pißąc Páwel ś. mowi: Nos sumus Christi domus, si fiduciam & gloriam spei ad finem firmam retineamus.

Przystępuiąc do drugiey części Kazánia mego/ Zacnie Vrodzony Jego Mość Pan Zácháryaß z Domaßownice Domaßowski/ pisarz Grodzki Látyczowski opowiádał dni żyćia swoiego/ ná początku życia/ po wßytkie dni/ y w dzień śmierći swoiey: záczym otrzymał to od Bogá swoiego/ iż położył płácz iego przed oblicznośćia swoią/ ná oddánie/ wiekuista chwała. Opowiedział dni życia Bogu/ przez Zacne przodki swoie Pánow Ostrzewow/ ktorych przyśćie do Korony było z Czech/ w Roku 1082. z Krolową Judytą/ gdy iuż wstawiona była ßeroko Wiárá ś. Kátolicka w Polßcze. Z ktorych Pánow Ostrzewow pan Nieczuiá od Nieczuiek Máietności názwány/ w Roku 1114. będąc Zolnierzem/ z niebá był przez sen obwießczony/ iż nieprzyiaciel w nocy pod oboz podpadł/ przeto wielkim głosem począł wołáć/ nieprzyiaćiel/ nieprzyiaćiel. Ktorym głosem pobudzona ſtraża Woysko obudziłá/ y nieprzyiaćielá Czeskiego pod Obozem zrázilá. Tám dokázował Nieczuiá Zolnierz męstwá swoiego/ przeto Bolesław Krzywousty zá táką przestrogę y męstwo/ oraz w

Herb iego Ostrzew włożył/ Krzyż złoty/ áby był potomnym czá- som świádkiem wiáry/ y świádkiem zwyćiestwá iego/ á ná Hełmie Ostrzew Orlemi skrzydłámi przyozdobił. Záprawdę przyjstoynie w Przodkách swoich opowiedał Jego Mość pan Domászowski Bogu/ żyćie swoie. Opowiedał y przez Rodźice swoie/ bo od Chrześćiáńskich Rodźicow/ w Wierze ś. Kátholickiey z Stánisławá Komorniká Lukowskiego/ y Doroty Miaskowskiey spłodzony/ záraz po národzeniu do Chrztu ś. był odesłány/ y támże odrzekł sie szátáná przeklętego y spraw iego/ á przystał do Chrystusá vkrzyżowánego/ y ták stał sie godny łáski Boskiey/ y sposobnym do niebá ná tych miast przez łáskę Chrystusową zostawał. Te bowiem Krześć moc święta dawa/ iż człowieká z mocy szátáńskiey wyrywa/ iáko to y w Kromerze wyczytáć pod Rokiem 1275. możemy/ gdy/ w Krákowie záraz vrodźiwszy sie dźiećię/ dobrze mowiło/ y zeby miáło/ á przy krzćie/ y mowę/ y zeby stráćiło. Dawa y to krześć/ áby do Niebá po Krzćie ś. gdyby vmárło bez wątpliwośći weszło. Sinite ad me paruulos venire talium est enim regnum cælorum Opowiedał y przez śiebie sámego/ gdy do rozumu przyszedł przez modlitwę/ Spowiedź ś. Sákrament Bierzmowánia ná Rycerzá Chrześćiáńskiego. Seuerus Alexand. Cesarz/ iáko Lampridius nápisał/ mawiał do Zołnierzáł Disciplina maiorum remp. tenet, quæ si dilabatur, & nomen Romanum & Imperium amittemus. Náuká stárszych nászych/ zátrzymawa Rzeczpospolitą Rzymską/ ktora gdy wstánie/ y imię Rzymian/ y Koronę Czárską vtráćimy. Dálekoż więcey o ćwiczeniu pobożnym Rodźicow trzymáć to mamy/ iż ieśli ich ćwiczenie záchowamy/ kwitnąć przed Bogiem nie przestániemy: á ieśli iey odstąpiemy/ y my/ y imię násze pogini.

Opowiádał dni żyćia swego y w dálszym żyćiu swoim. Bo wźiąwszy w Náukách wyzwolonych postępek/ chćiał wstępowáć

... Domaszowskich/ Stárostow/ Podkomorzych/ y innych Vrzednikow Łukowskich. A miánowicie Erázmá Domaszowskiego/ Komuszego Koronnego/ y Stárosty Łukowskiego/ y innych Ich Mciow pánow Niecżuiow/ v ktorych Buláwy/ y Stolki Senatorskie práwie odpoczywály / y dotad mieszkania vczynily: przeto gdy wział w práwie Koronnym wiádomość/ y komu dawał rádę/ otrzymał to encomium. Vir optimus & rectus. Maż náder cnotliwy y dobry. A gdy Pisárzem/ zá promocya Jáśnie Wielmożnego páná Woiewody Bracłáwskiego/ Hetmáná polnego Koronne* zostal / iustum & æquum przestrzegał. Wielka rzecz iest bydz spráwiedliwym Sedzia y Pisárzem/ nie beda o nim mowić/ co v Izáiaszá s. c.59. nápisano. Non est qui inuocet iusticiam, neq; est qui iudicet verè, sed confidunt in nihili & loquuntur vanitates. Wielka rzecz iest gdy Sedzia ma chleb opátrzony / tákowy bowiem nie może szkodzić Rzeczypospolitey. Est deformæ malum & sceleri procliuis ægestas. Przeto Licurgus wielki práwodawcá/ pytány iákiegoby do Senatu obieráć/ iesli vbogiego/ ábo máietnego? Odpowiedział. Pauper & sine laribus longè magis in rep timendus quam diues. Podobno pogladal ná to/ iż v tákiego Sedziego/ przedáyna spráwiedliwość. Wielka y to rzecz v Sedziego/ gdy ma miłość v páństwá wielkiego: tákowy bowiem rad poglada ná honor swoy y vczciwość/ y prágnie áby imie swoie nie nárvszone wstawić mogł. Wielka rzecz y to v Sedziego/ kiedy sie z sumnieniem cżesto ráchuie/ y przed Bogiem karze/ tákowy bowiem Sedzia pámieta áby o sad Boski sam nie przyszedł. Wielka y to v Sedziego/ kiedy iest w stanie swym iuż postánowiony. Bo nie żonáty cżesto y tám y sám chćiałby sie stánowić/ á zá tym áspektem y respektem vpadáć w niespráwiedliwość musi. Przestrzegáiac spráwiedliwośći s. z własney sztuki chlebá

ſwoiego żył/ y płacży...
pánow Potockich/ y v Jch Mćiow pánow Rázanowſkich/ ktorego dla Cnoty iego záwße chćieli promowowáć. Częſto bo- wiem z Bogiem ſie ráchowal/ częſto z Kápłanámi miłe kon- werſował. A żeby nie było przeßkodá młodośći iego wolne młodźieńſtwo/ wźiął przyiaćielá Zacnego ćwiczenia/ w Domu Jch Mćiow Pánow Błażowſkich ſpłodzona z Mátki Kálino- wſkiey. Chćiał záprawdę w Bogu vmárły Pan Piſarz Łáty- czowſki/ áby nietylko ſpráwiedliwym był Piſárem/ ále oraz áby po wßytkie dni żyćia ſwego ogłaßał ſie przez ſpráwy ſwoie Bogu ſwoiemu. Do Auguſtá Ceſárzá było to vpomnienie/ iáko apud Dionem Caſſium lib: 3. czytamy: Diuinum illud numen, o- mni modo, omni tempore, ipſe cole iuxta leges patrias: & a- lij vt colant, effice. Ták żył/ ták czynił/ ták myślił we dni ży- ćia ſwego/ iáko to iego częſte pietates y eleemozyny oświadczá- ią/ J. Mość P. Domaßowſki. Et lachrymę eius poſitæ ſunt in conſpectu Dei.

Ogłaßał y przy ſkończeniu żyćia ſwego dni Bogu ſwoie- mu. Náucżał Dawid ś. Spera in Domino & fac bonitatem. Niechćiał ſie on w chorobie ſwoiey dáć Medykom abo lekár- rzom/ ále widząc ſie nárußonego w zdrowiu do Bogá ſie vda- wał/ do Kápłanow/ do pobożnych vczynkow. Jákoby mowił co Pſal: 10. nápiſano. In Domino confido, quomodo dicitis animæ meæ tranſmigra in montem ſicut paſſer? Nie iáko wro- bel żyię/ y nie táki duch we mnie ieſt/ wbiie ſie ia w gorę przez v- fność moię w Bogu/ nie iáko wrobel ná powietrze/ ále iáko O- rzeł/ y nád Orłá prędko lotnego/ wbiie ſie nád obłoki y niebioſá/ ábym Bogá moiego oglądał. Roſkazał był Senat Rzymſki Katonowi ſtárßemu/ do zgłodzonego woyſká mowić Orácyą. Aż on rzecze do Senatu. Difficile eſt ô Quirites ad carentem

auri

...ntrem verba facere. Cieższa daleko wiecey mowić ... człowiekowi/ gdy vmierać bedzie człowiek. Bo nie tylko nie ma vszu aby vsłyszała/ ale nie ma ani oczu/ aby widziała; nie ma rozumu/ aby sie zlitowała; nie ma reku/ aby okup wziela: ale ostra kossą/ rydlem/ y motyka nie pohamowana żadza karmi/ y grozi. Przeto tylko do samego Boga o ratunek przychodzi. Dla tegoż od Sakramentow/ do ś. Spowiedzi vdał sie P. Domaszowski/ co raz do Kaplana wołaiac/ Absolue Pater. Rozgrzeß Oycze. A gdy iuż siły nastepowały/ z tymi słowy vmierał: Iesu Nazarene Rex Iudeorum, miserere mei. Wysoka y przebiiaiaca niebo Modlitwa. Zażywała tey modlitwy Panna Zakonna/ Dominika ś. Osanna Kataranska/ y bywała od wszelkiey trudnośći y przenagabania szatanskiego wolna. Iure ille à Dijs proximus habetur, per quem Deorum maiestas vindicatur, mowił Iustinus lib. 8. Napisał ieden o Filozofow godnośći. Nemo Philosophiæ expers est idoneus Regno. Niewiem co za wyrozumienie tych słow. Jeżeli mowi o krolestwie doczesnym/ iasna rzecz iest iż lepszy rzad gdy rzadzi madry/ aniżeli głupi. Væ regno vbi puer Rex, mowi Pismo ś. Daleko wiecey biada/ gdzie krol bez rozumu. Jeżeli zaś mowi o Krolestwie Duchownym o Niebie/ zaprawde bez Chrześćianskiey Filozofiey/ żaden nie bedzie krolował w niebie. Potrzeba mu wiedzieć y myślić że ziemia iest/ y w ziemie sie obroći: potrzeba myślić że tego dziś grzebia/ a iutro podobno ćiebie: potrzeba myślić iako sie stawiß przed Sedziego twego/ y iako sadzony bedzieß. Zacnie Vrodzony/ a Zacniey vmieraiacy Pan Pisarz Latyczowski/ nietylko Filozofiey/ ale wielkiey Theologiey dośiagnał/ gdy z tymi słowy/ y z tym nabożenstwem vmierał. Jezu Nazaranski/ Krolu Zydowski/ zmiłuy sie nademna/ Duch iego dośiagał Ducha Łotra świetego na Krzyżu/ do Boga wołaiacego. Memento

mento mei dum veneris in Regnum tuum, á ten vmieráć
mowił/ Jezu ktorys sie dla mnie w Názáret Národzić raczył/
ktorys sie ostał dla mnie Człowiekiem/ y Krolem moim został/
zmiluy sie nádemna/ á przyimi mie do Krolestwá twoiego. Pá-
nie y Zbáwićielu nász/ ktory wysłuchywasz do śiebie wołáią-
cych/ bądz miłośćiw duszy iego/ y day mu wie-
czny odpoczynek/

A M E N.

ECHO
Sławney Pámięći Jego M. Páná
P. ZACHARYASZA DOMASZOWSKIEGO,
Pisárzá Grodzkiego Látyczowskiego.

OStrzew ozdobna Krzyżem y złotem/
Dálá mi zrodzenie/ z tym kłopotem/
Abym Cney Palládźie/ wprzod hołdował/
W tym broń Marsowi y rekę podał.
Vsłuchawszy rády/ to ćwiczenie/
Przełożyłem nád Muzykę/ pienie.
Szláchetne zabáwy/ y postepki/
Zyćie/ czułość/ zdrowie / y członki/
Náuką/ száblą/ práwem ozdobne/
Rodzonym dawam/ áby podobne
Po sobie dni/ zostáwniąc Cnoty/
Wyraz ozdobney mieli roboty.
Niedźiel dwádzieśćiá z Małżonką żyiąc/
Zdiełá mię z świátá śmierć nie folguiąc.
Lat trzy dwádźieśćiá/ są mi wiecznośćią/
Mam vfność w Bogu że y świátłośćią.
To kiedy czytasz/ rzecz/ litośćiwy
Rácz mu być Boże/ niż spráwiedliwy.

